

jemce zrušil předčasně nájemní poměr a nenašel za sebe náhradního nájemníka.

(Rozh. ze dne 5. března 1932, R II 36/32.)

Podle smlouvy o nájmu krámu složil nájemce jako bezúročnou záruku 3.000 Kč, jež by připadly ve prospěch pronajímatelů, kdyby se nájemce dříve vystěhoval a nenašel za sebe náhradního nájemníka na krám. Dostav výpověď z nájmu, domáhal se nájemník na pronajímatelech vrácení 3.000 Kč, tvrdě, že se jejich vinou stalo, že náhradní nájemník nabídnutý žalobcem nevstoupil v nájemní smlouvu za žalobce. Proti žalobě, zadané na sudišti podle § 83 j. n., vznesli žalovaní námitku místní nepříslušnosti, již soud první stolice vyhověl a žalobu odmítl. **D ů v o d y:** Podle obsahu žaloby nejde o rozepři z nájmu a pachtu, jak předpisují §§ 49 čís. 5 a 83 j. n., nýbrž o kondikci causa finita (§ 1435 obč. zák.) o žalobu z bezdůvodného obohacení, proto, že odpadl právní důvod podržeti bezúročnou zápůjčku 3.000 Kč, následkem zrušení nájemní smlouvy tak, jako by nikdy po právu netrvala. **R e k u r s n í s o u d** zamítl námitku místní nepříslušnosti. **D ů v o d y:** Žalobkyně domáhá se žalobou vrácení jistoty, která by připadla žalovaným, kdyby se vystěhovala žalobkyně dříve a nenašla náhradního nájemníka. Tuto úmluvu o jistotě jest považovati za podstatnou součást nájemní smlouvy. Žaloby na uplatnění nároků z nájemních smluv náleží před sudiště podle § 83 j. n.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Předpis § 83, první odstavec, j. n. předpokládá, že jde o rozepři z nájmu nebo z pachtu. Tomu jest tak v souzeném případě. Třebaže nelze, jak míní rekursní soud, považovati ustanovení o jistotě, jejíž vrácení se domáhá žalobkyně, za podstatnou součást smlouvy nájemní, jest přece její částí, v níž se zřizuje záruka pro případ, že by nájemce zrušil předčasně nájemní poměr a nenašel za sebe náhradního nájemníka. Týkala se tedy jistota zaručení povinnosti, kterou nájemce převzal v nájemní smlouvě, a jde proto o spor z poměru nájemního. Nemohl proto dovolací rekurs míti úspěch.

Čís. 11461.

K průkazu způsobilosti k nastoupení živnosti oděvnícké, omezené na ženské a dětské šatstvo, stačí průkaz o řádném ukončení učebního poměru, tedy i tovaryšský list.

Osobní způsobilost, by byly připuštěny k mistrovské zkoušce z dámského krejčovství, mají i ženy, které mohou podati průkaz způsobilosti pro oděvníckou živnost, omezenou na ženské a dětské šaty.

(Rozh. ze dne 5. března 1932, Rv II 182/31.)

Nemanželská dcera, narozená roku 1909, domáhala se na dědicích po nemanželském otci, by byli uznáni povinnými platiti jí na výživu, výchovu a vzdělání na dámskou krejčovou měsíčně 500 Kč do doby, kdy se žalobkyně bude moci jako samostatná dámská krejčová živiti. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal žalované povinnými platiti žalobkyni až do odbytí tříleté pomocnické praxe v dámském krejčovství měsíčních 400 Kč.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Jde jen o zákonnou povinnost vyživovací a, ježto žalovaní namítali, že žalobkyně jest způsobilá sama se živiti, jest jádrem sporu, zda žalobkyně nabyla již způsobilosti, by se samostatně živila. Odvolací soud tedy zbytečně uvažoval o otázkách, co jest rozuměti »zaopatřením« ve smyslu § 166 obč. zák. a zda lze žalobkyni považovati za zaopatřenou, neboť v tomto sporu se o jejím nároku na »zaopatření« nerozhoduje. Vyživovací povinnost stihá nemanželského otce a podle § 171 obč. zák. i jeho dědice po dobu, až dítě jest s to, by se samo živilo, a pomíjí, jakmile dítě nabylo této způsobilosti, nehledíc k tomu, zda a kolik si vydělá nebo zda občas je bez zaměstnání a bez výdělku. Tato způsobilost nenastává již dosažením určitého věku, nýbrž jest ji stanoviti pro každý případ zvláště; musí býti úplná, to jest taková, by nemanželskému dítěti zajišťovala, by se ve svém oboru plně uplatnilo (viz rozhodnutí čís. 10.973 sb. n. s.). Pokud jde o otázku způsobilosti žalobkyně k samostatné výživě, bylo zjištěno, že žalobkyně, narozená dne 22. srpna 1909, jest tělesně zdravá a ku práci schopná, že se již vyučila dámskému krejčovství, že dne 20. května 1928 vykonala v tomto oboru tovaryšskou zkoušku a že 12. srpna 1928 obdržela i tovaryšský list. Odvolací soud vyslovil názor, že k tomu, by se žalobkyně mohla osamostatniti, musí si odbyti ještě tři léta jako krejčovská pomocnice. V napadeném rozsudku se nesprávně praví, že to bylo »zjištěno«, neboť nejde o zjištění skutečnosti, nýbrž o úsudek, který jest učiniti výkladem zákonných ustanovení. S úsudkem odvolacího soudu nelze však souhlasiti, přihlédne-li se k příslušným ustanovením živnostenského řádu, jichž výklad náleží soudu, nikoliv společenstvům živnostníků. Podle § 14 živn. ř. jest sice k průkazu způsobilosti pro nastoupení řemeslných živností zpravidla potřebí kromě listu tovaryšského také ještě pracovního vysvědčení o pomocnickém zaměstnání v příslušné živnosti, trvajícím aspoň tři léta, ale v § 14 d) živn. ř. byly připuštěny zvláštní úlevy pro takové řemeslné živnosti, které jsou obecně ženami provozovány, a podle třetího odstavce § 14 d) živn. ř. a podle § 1 čís. 2 a § 3 ministerského nařízení ze dne 2. srpna 1907, čís. 194 ř. zák. stačí k podání průkazu způsobilosti k nastoupení živnosti oděvnícké, omezené na ženské a dětské šatstvo, průkaz o řádném ukončení poměru učebního (§ 14 odst. (2), čís. 1 živn. ř.), tedy i tovaryšský list. Žalobkyně, jak bylo zjištěno, se vyučila řemeslu oděvníckému a obdržela o tom tovaryšský list již dne 12. srpna 1928, tedy před podáním žaloby

(dne 12. prosince 1929). Od té doby byla způsobilá k nastoupení živnosti oděvnické, omezené na ženské a dětské šatstvo, a není překážky, by se již nyní plně neuplatnila a neosamostatnila ve výdělečném zaměstnání, jež si zvolila. Žalobkyně ovšem ve sporu kladla důraz na to, že se chce státí mistrovou dámského krejčovství a že k nabytí mistrovství se vyžaduje ještě tříletá pomocnická prakse. Ale k tomu jest připomenouti, že mistrovského titulu není nutně třeba k tomu, by žalobkyně nabyla způsobilosti k samostatné obživě, protože jí možnost samostatné obživy poskytuje i živnost oděvnická, omezená na ženské a dětské šatstvo, která přece stačí i mnohým jiným ženám k samostatné výživě. Ostatně plyne z ustanovení § 4 odst. (5), čís. 3 řádu mistrovských zkoušek, příloha A k nařízení ministerstva obchodu v dohodě s ministerstvem veřejných prací ze dne 7. srpna 1912, čís. 168 ř. zák., že osobní způsobilost, by byly připuštěny k mistrovské zkoušce, mají i ženy, které mohou podati průkaz způsobilosti pro oděvnickou živnost, omezenou na ženské a dětské šaty, dotčený v § 14 d), odst. (3) živn. ř. Stala-li se takto žalobkyně již v roce 1928 — tedy před podáním žaloby — způsobilou, by se jako vyučená tovaryška ženského oděvnictví samostatně živila, pomínula již tehdy zákonná vyživovací povinnost žalovaných dědiců ne-manželského otce a nic na tom nemění, že si žalobkyně za nynějších hospodářských poměrů málo vydělá a že je v krejčovském oboru velká nezaměstnanost, která, je-li všeobecná, postihuje ženské krejčové, ať mají nebo nemají mistrovský titul. Odvolací soud neposoudil věc správně po stránce právní, vyhověv odvolání žalobkyně a změniv rozsudek prvního soudu, který žalobu právem zamítl.

Čís. 11462.

Jde o smlouvu svatební (§ 1217 obč. zák.), šlo-li smluvníkům o to, by v úmyslu na manželské spojení snoubenců uspořádali jednotnou smlouvou majetkoprávní vztahy manželů jako takových za jejich manželství, a to tak, že z nemovitého jmění, jež přinášela do manželství snoubenka jednak sama jako vlastnice pozemků, jednak jako věno od svých rodičů, jakož i z přínosu snoubence, byla, hledíc právě jen k manželskému společenství, utvořena majetková základna společná oběma manželům, jež měla býti společně obhospodařována a sloužiti takto za zdroj příjmů k úhradě nákladů na manželské spoluzití. Lhostejno, že přejímatelé nemovitosti (snoubenci) se zavázali zapraviti postupitelům (rodičům snoubenky) »splátku« a plniti jim výměnek, neodpovídalo-li toto vzájemné plnění ani zdaleka skutečné hodnotě postoupených nemovitostí s příslušenstvím.

(Rozh. ze dne 5. března 1932, Rv II 897/31.)

Žalobkyně se domáhala zrušení svatebních smluv na žalovaném, z jehož viny bylo manželství stran rozvedeno od stolu a lože. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud uvedl